

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXIV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2022 m. gegužės 16–20 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2022

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė	Dr. Birutė Zablockienė	Dr. Agnė Abraitienė
Dr. Jurgita Stasiūnienė	Inga Kisieliene	Dr. Živilė Gudlevičienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė	Prof. dr. Violeta Kvedariene	Dr. Viktorija Andrejevaitė
Dr. Eglė Preikšaitienė	Prof. dr. (HP) Edvardas Danila	Artūras Mackevičius
Dr. Diana Bužinskienė	Dr. Kristina Ryliškiene	Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius	Dr. Gunaras Terbetas	Prof. dr. Robertas Stasys
Dr. Saulius Galgauskas	Prof. dr. Alvydas Navickas	Samalavičius
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas	Dr. Rima Viliūnienė	Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Valdemaras Jotautas	Prof. dr. Sigita Lesinskienė	Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas	Dr. Sigitas Ryliškis	Teresė Palšytė
Prof. dr. Marius Miglinas	Dr. Vytautas Tutkus	Dr. Valerij Dobrovolskij
Dr. Arnas Bakavičius	Dr. Danutė Povilėnaitė	
Dr. Žymantas Jagelavičius	Dr. Sigita Burokienė	

Organizacinis komitetas:

Eglė Stukaitė-Ruibienė	Aistė Račaitė	Vytautas Matiulevič
Vaiva Žygaitytė	Violeta Ševčenko	Paulius Dobrovolskis
Giedrius Ledas	Tautvilė Smalinskaitė	Deimantė Roličiūtė
Karina Mickevičiūtė	Inga Česnavičiūtė	Roberta Kiaulakytė
Karolina Misevičiūtė	Gabija Biliūtė	Greta Kazlauskaitė
Sigutė Miškinytė	Šarūnas Raudonis	Veronika Everatt
Ieva Janiškevičiūtė	Kristijonas Puteikis	Mindaugas Mikutavičius
Tautvydas Petkus	Monika Orvydaitė	Simona Loginovaitė
Klaudija Bičkaitė	Kristina Vickutė	Ema Jorgensen
Gabrielė Lisauskaitė	Milda Gataveckaitė	Modesta Ralytė
Aurelija Kemežytė	Gabrielė Gogelytė	Julija Bitautaitė
Elena Čijauskaitė	Greta Stonkutė	Augustinas Rukas

ISBN 978-609-07-0737-1 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2022

© Vilniaus universitetas, 2022

SAVIŽUDYBĖS PRIEŠ COVID-19 PANDEMIJĄ IR JOS FONE

Darbo autorė. Kristina VICKUTĖ (VI kursas).

Darbo vadovas. Asist. dr. Sigitas LAIMA, VU MF BMI Patologijos, teismo medicinos ir farmakologijos katedra.

Darbo tikslas. Palyginti bendrą mirusiųjų asmenų skaičių prieš COVID-19 pandemiją ir jos metu Lietuvoje bei su bendrais Europos ir JAV duomenimis. Palyginti mirčių dėl savižudybių skaičiaus dinamiką prieš COVID-19 pandemiją ir jos metu Lietuvoje bei su prieinamais Europos ir JAV duomenimis.

Darbo metodika. Statistinių Lietuvos duomenų paieškai buvo naudojamosi *Higienos Instituto* duomenų baza. Statistiniams duomenims Europoje buvo naudojamosi *Eurostat*, o JAV duomenims – *Nacional Center for Health Statistics (NCHS)* duomenų bazėmis. Literatūros paieškai buvo naudojama tarptautinė duomenų bazė *PubMed*, į apžvalgą įtrauktos ne vėliau kaip 2020 m. paskelbtos publikacijos.

Rezultatai. 2020–2022 m. Europoje buvo užregistruota apie 1 226 000, JAV – 1 045 389 perteklinių mirčių, o šie skaičiai nurodo mirtis nuo visų priežasčių krizės metu, viršijantį tą, kurio buvo galima tikėtis „įprastomis“ sąlygomis. Pagal Higienos Instituto išankstinius duomenis, Lietuvoje 2021 m. iš viso buvo užfiksuotos 47 933 mirtys, 2020 m. – 43 547 ir tai yra žymiai daugiau nei prieš COVID-19 pandemiją (2019 m. – 38 281). Apžvelgus užregistruotų mirčių priežastis Austrijoje, Kroatijoje, Jungtinėje Karalystėje, Estijoje, Vokietijoje, Italijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Ispanijoje nebuvo surasta jokių įrodymų dėl savižudybių skaičiaus didėjimo per pirmus keturis COVID-19 pandemijos mėnesius. JAV preliminarus savižudybių skaičius 2020 metais (45 855) buvo 3% mažesnis nei 2019 metais (47 511). JAV preliminarus savižudybių pagal amžių rodiklis 2020 metais taip pat buvo 3% mažesnis (13,5 iš 100 000) nei 2019 metais (13,9). 2020 m. mėnesinis savižudybių skaičius buvo mažesnis nei 2019 m. kovo – spalio ir gruodžio mėnesiais. Didžiausias procentinis skirtumas tarp 2019 ir 2020 metų mėnesio skaičių susidarė balandį, kai preliminarus skaičius 2020 metais (3468) buvo 14% mažesnis nei 2019 metais (4029). 2021 m. Lietuvoje buvo fiksuotos 576 savižudybės (išankstiniais duomenimis), 2020 m. – 607 (21,72 iš 100 000), 2019 m. – 658 (23,55 iš 100 000). 2020 m. Lietuvoje buvo užfiksuota 8% mažiau savižudybių nei 2019 m. Remiantis Higienos Instituto duomenimis, perteklines mirtis Lietuvoje sudarė ne savižudybės, o mirtys dėl COVID-19 infekcijos ir kitų somatinių ligų.

Išvados. COVID-19 pandemijos metu tiek Europoje, tiek JAV, tiek Lietuvoje buvo užregistruotas rekordinis papildomų mirčių skaičius. Europoje bendras mirštamumas dėl savižudybių nesikeitė, o JAV buvo stebimas savižudybių skaičiaus mažėjimas. Lietuvoje pandemijos metu savižudybių skaičius mažėjo, o mirtingumas didėjo dėl somatinių ligų, kadangi sutriko sveikatos priežiūros paslaugų teikimas lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams.

Raktažodžiai. Savižudybės; COVID-19; pandemija.